

1300 litara vode u samo jedan običan dan Piše: Sergej Trajković

Ako uz običnu potrošnju kupimo majicu i traperice, za čiju je izradu potrošeno 12.000 l, taj dan potrošit ćemo 13.300 litara vode

ZAGREB - Pošto ustanete iz kreveta, recimo da slijedi tuširanje i pranje suđa od jučer. Zatim odjenete t-shirt majicu i traperice, pojedete sendvič sa šunkom i popijete čašu mlijeka. Nakon toga treba nekako stići do posla pa u svoj auto natankate pet litara benzina i odete na posao. Tijekom pauze u menzi pojedete goveđi odrezak i jabuku kao desert, uz obavezno listanje dnevnih novina.

Nesvjesni potrošnje

Na kraju radnog vremena odete s kolegama na pivo ili dva i tako privedite kraju još jedan prosječan dan u svome životu. Vjerojatno niste ni svjesni da ste za sve opisane detalje svakodnevnoga rituala potrošili najmanje 1300 litara vode! Kada bi tome dodali potrošnju vode za proizvodnju traperica (10.000 litara) i T-shirt majice (2000 litara) ukupan iznos bi se popeo na 13.300 litara.

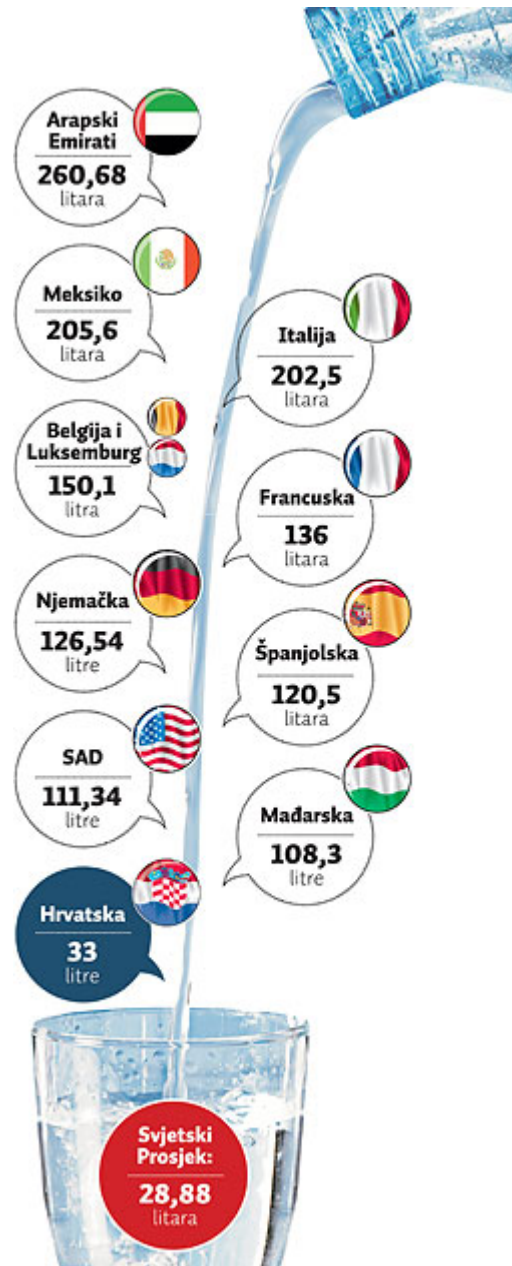
Toliko se, naime, ukupno vode potroši za osobnu higijenu, pranje suđa, proizvodnju jedne majice i traperica, svinjskog i goveđeg mesa, voća, piva, benzina, novina... Kada bismo uračunali kavice, čajevе, sokove, kapute, čizme, cigarete, žvake, kupnju karata za kino i ostalu silu detalja koje čine život današnjeg čovjeka, ta bi cifra bila vjerojatno mnogo veća. A vode je sve manje...

Za jednu jabuku 30 litara

Krenimo od početka kako bismo pojasnili ovu računnicu. Prosječan građanin Hrvatske potroši 50 litara vode dnevno. Od toga za piće, kuhanje, pranje posuđa i osobnu higijenu od 25 do 30 litara, a preostalih 20-ak litara odlazi potpuno neiskorišteno u kanalizaciju. Međutim, to je neusporedivo s količinama vode koje se potroše na svakodnevne namirnice, odjeću, energiju... Za proizvodnju jedne litre piva treba čak 20 litara vode, a za litru benzina čak 180 litara vode! Kada se tome pridodaju ogromne količine vode koje se koriste u proizvodnji hrane, posebice mesa, voća, povrća i mlijeka te u tekstilnoj industriji, dolazi se do šokantnih brojki. Za proizvodnju kilograma jabuka, primjerice, potrebne su 154 litre vode. Prosječna težina jabuke je 20 deagrama pa to znači da je za samo jedan plod potrebno 30 l vode!

Golem izdatak

- Jedno stablo jabuke ima oko 15 kilograma ploda, što znači da su za njega potrebna oko 2,3 kubična metra ili 2300 litara vode. Od toga je 60 posto kišnica, a 40 posto navodnjavanje - tvrdi Željko Banjavčić, predsjednik Hrvatske voćarske zajednice. No, to nije ništa u usporedbi s proizvodnjom mesa. U najvećoj domaćoj udruzi proizvođača mlijeka i mesa, Baby Beef, kažu kako im je voda, pogotovo nakon posljednjih poskupljenja, jedan od najvećih izdataka u proizvodnji. Od dolaska teleta na svijet do konačnog proizvoda, a to je goveđe meso u mesnicama ili trgovinama, potroši se 55.000 litara vode. Kako je prosječna težina goveda 450 kilograma, dolazi se do podatka da su za proizvodnju kilograma govedine potrebne otprilike 122 litre vode. Za kilogram svinjetine je, pak, potrebno čak 450 litara vode!

Nismo svjesni koliko se vode potroši na svakodnevne potrebe:

- Govedo, od tek rođenog teleta pa do klanja, dnevno potroši u prosjeku 30 litara vode. Tov do klanja traje oko tri godine, što znači da govedo u tom razdoblju popije oko 33.000 litara. Krava koja se uzgaja radi mlijeka popije još više, oko 50 litara vode dnevno, dakle u prosjeku 180.000 tijekom života. U suprotnom ne bi davala mlijeko. K tome se još u preradi jedne litre mlijeka potroši od 5 do 8 litara vode. Najveći dio vode u mljekarstvu se troši na pranje uređaja i postrojenja te na rashladne procese. Za pranje farmi i životinja, potroši se dnevno 20 litara vode po govedu.

Međutim, mnogo više vode se troši u proizvodnji svinja. Svinja u prosjeku popije oko 10 litara vode dnevno, ali se zato u klaonicama, prilikom čišćenja svinja, potroši i do 50 litara po životinji - objašnjava Antun Raič, predsjednik Udruge proizvođača mlijeka i mesa.

Ipak, rekord u potrošnji vode još drži industrija, posebice tekstilna i petrokemijska. Prema zadnjim istraživanjima, u preradi vune u Hrvatskoj se potroši od 100.000 do 250.000 litara vode po toni gotovog proizvoda. Za jednu T-shirt majicu od pamuka, koja teži oko 250 grama potroši se, pak, oko 2000 litara vode, a za traperice koje teže otprilike 800 grama od 10.000 litara vode. Industrija celuloze i papira, ovisno o kvaliteti papira po toni proizvoda troši od 4000 pa do čak 100.000 litara vode. Tako se za tonu ambalažnog papira potroši do 40.000 litara vode. Za izradu novinskog papira potrebno je 60.000 l vode po toni, dakle za primjerak Jutarnjeg lista koji teži otprilike 30 dekagrama potroši se litra i pol vode. Za visokokvalitetan novinski papir, pak, i do 100.000 litara vode. Petrokemijska industrija, primjerice Kutinska petrokemija, potroši

približno 3,5 milijuna litara vode po satu!

Potrošnja mineralne vode

No, sve se to odnosi samo na vodu iz vodovoda, akumulacija ili bunara, dakle nije uračunata rastuća potrošnja flaširanih voda. Potrošnja mineralne vode po stanovniku u Hrvatskoj iznosi 51 litru, a izvorske 33 litre godišnje. Prema podacima Gospodarskog interesnog udruženja proizvođača pića (GIUPP), u Hrvatskoj se u 2007. konzumiralo više od 330 milijuna litara flaširanih voda. Od toga, mineralnih voda 193,9 milijuna litara, a izvorskih 136 milijuna litara.

Raste uvoz vode

Domaći proizvođači u mineralnim vodama u odnosu na 2006. imali su 1 posto rast proizvodnje, ali je zato uvoz rastao 8 posto, a ukupno je uvezeno gotovo 20 milijuna litara vode.

Dnevna potrošnja vode u ustanovama za jednu osobu:

Na jednog vojnika u vojarni se potroši 50 - 60 litara vode

- Na jednog učenika u školi se potroši **2 - 4** litre vode
- Na jednog učenika u školi sa tuširanjem se potroši **15** litara vode
- Ambulanta na jednog bolesnika potroši **12** litara
- Bolnica na jednog bolesnika potroši **250 - 500** litara
- Menza na jednog posjetioca potroši **15 - 25** litara
- Vrtić za jedno dijete s kupanjem i pranjem potroši **75** litara
- Hoteli na jednog gosta potroše **250 - 400** litara
- Javne ustanove na jednog djelatnika potroše **15 - 25** litara
- Kina i kazališta po posjetitelju potroše **2 - 4** litre

Prema istraživanju Hrvatskih voda, u Hrvatskoj se za urbane potrebe koristi 38 posto vode, u industriji 60 posto i u poljoprivredi samo 2 posto. Europski prosjek je, pak, gotovo potpuno suprotan. Za urbane se potrebe troši 14 posto vode, za industriju 10 posto, za poljoprivredu 30 posto, a za hlađenje i proizvodnju električne energije 32 posto te ostalo 14 posto. Međutim, u više se europskih zemalja zadnjih petanestak godina smanjuje potrošnja vode u industriji, kao posljedica ekonomske recesije, ali i unapređivanja tehnološke opreme te sve učestalije reciklaže otpada.